

MAGYAR PÆDAGOGIAI TÁRSASÁG.

Felolvasó ülés 1895. évi május 18-án.

Jelen vannak: dr. Hegedüs István elnöklete alatt Böngérfi János, Csengeri János, Demeczky Mihály, Erődi Béla, Fináczy Ernő; Gyomlay Gyula, György Aladár, Gyulay Béla, Hegedüs Károly, Heinrich Gusztáv, Heller Ágost, Kerékgyártó Elek, Kirchner Béla, Lakits Vendel, Lederer Ábris, Málnai Mihály, Nagy László, Négyesi László, Peres Sándor, Reif Jakab, Schvetz Vilmos, Timár Pál, Trájtler Károly, utóbbi mint jegyző.

I. *Elnök* megnyitván az ülést, felolvasta dr. *Berzeviczy Albert* képviselőházi alelnöknek, a társaság tiszteletbeli tagjának levelét, melyben a mai ülésen meg nem jelenhetését kimenti.

II. *Peres Sándor* felolvasta: «*Fröbel alaki munkái*» czímű értekezését. Az értekezéshez hozzá szolt: *György Aladár*, a ki jelezte, hogy az ő nézete lényegileg nincsen ellentétben a felolvasó fejtegetéseivel. A felolvasó azonban bizonyos tekintetben igazságtalan ítéletet mondott Fröbelről már csak abból a szempontból is, mert a régi állapotokat a mai idővel tévesztette össze. Az idő halad s mindent elsöpör. Nincs alkotó, kinek rendszere a jövőben megállja a helyét a részletekben is. Fröbelnek magának egyénileg kevés gyakorlati érzéke volt, csaknem gyermeki kedélye uralkodva eljárásában; de idealistikus törekvése nagyokat alkotott s ez alkotások vállain nőttünk nagygyá. Hibája volt Fröbelnek, hogy a formalizmusra nagy súlyt helyezett; nagy hiba volt tőle az is, hogy a nemzeti fejlesztést tekintetbe nem vette; de az ő idejében mindezt általában nem vették még számításba. Fröbel volt az első, a ki olyan iskolát teremtett, a hol a gyermek otthon érezte magát; ellentétben azzal a régi iskolával, a melyben minden a börtönre emlékeztetett. Vannak Fröbel rendszerében olyan dolgok, a melyek sohasem avulnak el (pl. a természettel való foglalkozás, a cselekvés ösztönének felhasználása) és sok olyan dolog, melylyel korát jóval túlhaladta. A Fröbel rendszerében mutatkozó túltengés ellen szívesen küzd a felolvasóval, azt azonban soha sem téveszti szem elől, hogy Fröbel nagy ember volt. *Kerékgyártó Elek* hivatkozott arra, hogy külföldi gyermekóvókban igazi szellemet, nemzeti érzést tapasztalt; itt látta azt, hogy a jó mag elvetve, mivé nőheti ki magát. Nálunk ebből a szellemből semmit sem tapasztalt s azért öszintén gratulált Peresnek, a miért szabad szellemű előadásában reformokért küzd. *Peres Sándor* válaszolva György Aladár felszólalására, kijelenti, hogy ő Fröbel nimbusából elvonni semmit sem akart; ő csak az alaki munka rendszerével foglalkozott és csakis a fröbelianismus

ülhajtásait akarta kellő világításban bemutatni. Elnöklő *Hegedüs Istvánt* mélyrehatóan tartja György Aladár felszólalását, különben pedig figyelmébe ajánlja felolvasónak P. Szathmáry Károly ide vágó törekvéseit, a ki hasonló eszméknek (nemzeti szellem) nem egyszer adott kifejezést. A Társaság a felolvasónak köszönetet szavazott.

III. *Fináczy Ernő* dr. felolvassa *Krécsy Béla* jelentését az *amerikai iskolákról*, melyet a tanügyi kormány a felolvasás céljaira átengedni szives volt. Az érdekes jelentés tudomásul vétetett s úgy a felolvasónak, valamint a jelentést tevőnek, nemkülömben a tanügyi kormánynak szives engedélyeért a Társaság köszönetet szavaz.

IV. A felolvasó ülést a rendes tagok zárt ülése követi. Titkár előadja, *a)* hogy a Társaságnak ismét gyásza van; Lévay Ferencz, vallás- és közoktatásügyi miniszteri osztálytanácsos, a Társaság rendes tagja s tanügyünk egyik kiváló vezérférfia elhunyt. A Társaság mély részvétellel veszi tudomásul a gyászesetet, s elhatározza, hogy az elhunyt családjához részvétiratot intéz; továbbá megbizza egyik tagtársát Lévay Ferencz tanügyi érdemeit méltató emlékbeszéd tartására. *b)* Jelenti továbbá, hogy Málnai Mihály rendes tag Társaságunk céljaira 50 frtot ajánlott fel. Örvendetes tudomásul van. *c)* A társaságnak külső tagjainak sorába következők vétettek föl: *Móczár József* főgymnasiumi tanár (Szeged), *Deschenszky János* tanító (Pozsony-Szt-György), *Faith Mátyás* főgymn. tanár (Besztercebánya), *Klingenberg Jakab* népiskolai igazgató (Pécs), *Repich Vincze* belvárosi népiskolai igazgató (Pécs). Velük Társaságunk 1895-ben jelentkezett külső tagjainak száma 107-re emelkedett.

Kérelem.

Mindennemű iskolai értesítők szives beküldését kérjük:

A szerkesztőség.